
PÄÄKIRJOITUS

Kimmo Tuominen

KUKA OLI ELVING?

Kaikki paitsi retkeily on turhaa. Kansallispuistoja ja muita retkeilyalueita kolutessa kohdalle sattuu kaikenlaista. Esimerkiksi Repoveden kansallispuiston Lapinsalmen parkkialueelle vievän tien varressa osuu silmiin tienviitta, jossa lukee *Elvingin torni*. Kytlin kupeessa on myös lionsklubin tunnus. Retkeilijän aika ei riitä tarkempaan torniin tutustumiseen, ja kännykän kenttä on jo kadonnut, joten internet ei pysty auttamaan. Mieleen jää kimpoilemaan kysymys: kuka tämä Elving mahtoi olla?

Vastaavanlainen kysymys alkoi poukkoilla ajatuksissa, kun törmäsin Arkhimedeksen edellisen toimintuskunnan kadottamaan artikkeliin, jossa mainittiin Uuno Saarnio. Silloin polkujuoksukenkä ei vetänyt eri suuntaan, joten oli aikaa selvittää asiaa tarkemmin.

Tiedon valtatie johtaa aluksi Wikipediaan, josta löytyy lyhyt ja ytimekäs selvitys Saarniosta. Selviää, että pääasiallisen työuransa vuosina 1940-1963 Saarnio teki Helsingin kaupunginkirjaston johtajana. Kysäisen asiasta Keijo Kajantieltä, joka muistaa Saarnion hyvin vietettyään runsaasti aikaa Rikhardinkadun kirjastossa 50-luvulla. Kajantie muistelee mm. että ”Saarnio harrasti logiikkaa ja puhui kovasti kontinuumihypoteesista”. Ilmeisesti Saarnio uskoi todistaneensa Georg Cantorin kontinuumihy-

poteesin, mutta tiedeyhteisöä tämä todistus ei vakuuttanut.

Tässä Arkhimedeksen numerossa Jari Palomäki kirjoittaa joukko-opin perusteista ja Cantorista sekä Saarniosta — edellä mainittu kateissa ollut artikkeli saa päivänvalon. Jukka Tuomela puolestaan tarkastelee artikkelissaan, voitaisiinko joukko-opista luopua kokonaan. Toivottavasti nämä kirjoitukset kirvoittavat lukijakunnassamme ajatuksia ja innoittavat jatkamaan samoista aiheista tulevilla numeroilla. Onko kontinuumihypoteesi ratkaistavissa?

Toisaalta törmääminen Saarnioon muistutti siitä, että tieteen kysymyksiin ja yksityiskohtiin nivoutuvat ihmiset ja tarinat heidän takanaan ovat usein yhtä kiinnostavia kuin tieteen yksityiskohdat. Tämän numeron päätteeksi Tauno Metsänkylä esittelee kaksitoista tuoretta kirjaa liittyen Emmy Noetherin elämään ja tieteelliseen tuotantoon.

Lopuksi vielä: Elvingin tornin rakennutti Rudolf Bernhard Elving vuosina 1905-1907. Torni ehti vuosien saatossa rapistua, mutta vuonna 1994 paikalliset lionsklubit yhdessä Kymiyhtiön kanssa laittoivat tornin kuntoon. Siitä lähtien torni on ollut avoinna yleisölle. Täytyypä seuraavalla reppureisulla ohiajamisen sijaan poiketa!